

Duurovereenkomst beëindigen? Bezint eer ge begint

26-11-2018 12:36

Door Elmira Baghery
Advocaat bij AKD

Als retailondernemer sluit je overeenkomsten met afnemers, leveranciers en andere zakelijke relaties. Dat kunnen kortdurende overeenkomsten zijn, zoals een eenmalige koopovereenkomst. Er zijn ook overeenkomsten die voor langere tijd worden gesloten, zoals een distributieovereenkomst of een samenwerkingsovereenkomst. Dit type overeenkomst heet een duurovereenkomst en is er in twee varianten: een duurovereenkomst voor bepaalde tijd (bijvoorbeeld aangegaan voor tien jaar) en voor onbepaalde tijd (zonder einddatum).

Bijzondere relatie

Contractspartijen willen van elkaar afscheid kunnen nemen, als zij – om welke reden dan ook – niet langer met elkaar verder willen. Maar kan dat zomaar als zij een duurovereenkomst zijn aangegaan?

Een duurovereenkomst brengt een bijzondere relatie tot stand tussen de contracterende partijen. Partijen verbinden zich namelijk voor langere tijd met elkaar en stellen hun bedrijfsvoering op de beoogde langdurige relatie in. Er kan een sterke omzetafhankelijkheid ontstaan (bijvoorbeeld bij een exclusieve distributierelatie) of er kunnen investeringen worden gedaan in de verwachting dat die terugverdiend worden tijdens de looptijd van de overeenkomst. Beëindiging van de overeenkomst kan dan een grote impact hebben op de bedrijfsvoering

van een van de partijen.

Negen tips en aandachtspunten voor de beëindiging duurovereenkomsten

Wees je ervan bewust dat duurovereenkomsten tot stand kunnen komen zonder dat partijen dat expliciet beoogd hebben. Zo kan het gedurende langere tijd op basis van losse bestellingen inkopen bij een partij, na verloop van tijd als een duurovereenkomst worden aangemerkt, met alle gevolgen van dien voor de beëindiging daarvan. Dat speelde in 2011 in een geschil tussen de fietsenproducent **Batavus** en het **Vriends Tweewielercentrum**, een detaillist in verkoop van onder meer Batavus-fietsen die gedurende lange tijd op basis van losse bestellingen van Batavus fietsen afnam.

Opzegging van (duur)overeenkomsten is niet in de wet geregeld. Neem in de overeenkomst een duidelijk geformuleerde beëindigingsregeling op die passend is.

Een duurovereenkomst voor bepaalde tijd loopt in principe na afloop van de overeengekomen termijn af. Maak in de overeenkomst duidelijk dat de overeenkomst voor bepaalde tijd is aangegaan en wat de looptijd daarvan is. Doe je dat niet, dan is de kans groot dat de overeenkomst als een overeenkomst voor onbepaalde tijd wordt gekwalificeerd.

Het komt regelmatig voor dat partijen een duurovereenkomst voor bepaalde tijd stilzwijgend voortzetten. Dat kan tot problemen leiden wanneer een van de partijen de overeenkomst alsnog wil beëindigen. Dan doen zich vragen voor als: voor welke termijn is de overeenkomst verlengd? Voor dezelfde termijn als de initiële termijn? Of voor onbepaalde tijd? Of voor een afwijkende termijn? Zorg er bij verlenging voor dat het duidelijk is voor welke termijn de overeenkomst verlengd wordt. Laat de verlenging niet stilzwijgend plaatsvinden, tenzij de overeenkomst over de termijn en de voorwaarden van verlenging duidelijk is.

Voor afloop van de overeengekomen termijn kan een duurovereenkomst voor bepaalde tijd in principe niet beëindigd worden. Wil je een tussentijdse beëindigingsmogelijkheid, neem die in de overeenkomst op. Wees je er wel van bewust dat een tussentijdse beëindiging onder omstandigheden onredelijk kan zijn. Check je positie voordat je van de beëindigingsmogelijkheid gebruik maakt.

Een duurovereenkomst voor onbepaalde tijd kan in principe opgezegd worden. Er moet dan wel een redelijke opzegtermijn in acht worden genomen. Soms moet daarnaast een redelijke vergoeding worden aangeboden. Dat is bepaald in een zaak tussen de speelgoedfabrikant **Mattel** en een van zijn distributeurs, **Borka**. Zonder schadevergoeding zou Borka met niet-terugverdiende investeringen achterblijven. Dat werd niet redelijk geacht.

Wat een redelijke opzegtermijn en een redelijke vergoeding is, moet worden bepaald door afweging van alle betrokken belangen. Blijkt achteraf dat de opzegtermijn niet redelijk was, dan blijft de opzegging zonder effect. Dat kan verstrekken gevolgen hebben als de andere partij de geldigheid van de opzegging bij de rechter aanvecht en jaren later komt vast te staan dat de opzegging ongeldig was en de overeenkomst al die tijd is doorgelopen. Denk daarom goed na over de in acht te nemen opzegtermijn voordat je de overeenkomst opzegt, ook als de overeenkomst daarover een regeling bevat! Een rechter kan een contractuele opzegtermijn namelijk onredelijk kort vinden. Bedenk ook of er een vergoeding op zijn plaats is en wat de hoogte daarvan moet zijn.

Soms moet de opzeggende partij een voldoende zwaarwegende reden voor opzegging hebben, ook als de overeenkomst dat niet vereist. In 2013 speelde de vraag of er een voldoende zwaarwegende reden nodig was voor opzegging in een zaak tussen **Auping** en een van haar distributeurs **Beverlaap**. Check voorafgaand aan

de opzegging of er in jouw geval feiten en omstandigheden zijn die een zwaarwegende reden voor opzegging noodzakelijk maken.

Een overeenkomst kan uit zijn aard onopzegbaar zijn. De meeste overeenkomsten zijn dat niet. Een onopzegbare overeenkomst kan wel onbedoeld tot stand komen. Let daarop bij het maken van afspraken, het doen van toezeggingen en het opstellen van de overeenkomst.

Failissement, surseance van betaling, schuldsanering natuurlijke personen en beslag leveren in principe geen grond op voor (tussentijdse) beëindiging van een (duur)overeenkomst. Wil je die bevoegdheid, neem daar een regeling voor op in de overeenkomst.

Getouwtrek

Bij beëindiging van duurovereenkomsten is voorzichtigheid geboden. Een ongeldige beëindiging kan verstrekkende gevolgen hebben. Wil je getouwtrek over de geldigheid van een beëindiging zoveel mogelijk voorkomen, begin dan met een goed doordachte en helder geformuleerde contractuele beëindigingsregeling. Omdat de bijzonderheden van een relatie zich niet altijd vooraf laten vangen in een contractuele regeling, is het daarnaast raadzaam om je actuele juridische positie te bepalen voordat je een duurovereenkomst beëindigt.

Elmira Baghery